

Schuldhulpverlening in Het Hogeland

...

- **Voorstellen: Jacco Snippe**
- **Bespreken resultaten onderzoek**
- **Vragen**

- **Vooraf: gevolgen van huidige ontwikkelingen – hoge energieprijzen en inflatie – zijn niet in de beschikbare cijfers verdisconteerd**
- Met bewoners in schulphulpverlening is er wel over gesproken:
‘Voor de inflatie ging het op zich prima, laat ik het zo zeggen, lukte het net. Nu, met de inflatie, is het wel een probleem’
‘Energie is van € 180 naar € 414 gegaan. Ik kan dat gewoon niet betalen. Ik heb nu al in drie maanden voor tien maanden normaal betaald.’

Doel onderzoek:

1. Inzicht krijgen in **gemeentelijk beleid** op het gebied van schuldhulpverlening.
2. Inzicht krijgen in **maatschappelijke impact** voor de doelgroep.
3. Inzicht krijgen in de **risico's van de uitvoering**.

Onderzoeksopzet

- Beleid
 - Literatuur en documentstudie
 - Interviews
- Analyse bestaande data armoede en schulden
 - SCP, CBS, Kredietbank, gegevens gemeente, et cetera
- Interviews stakeholders
 - Ambtenaren
 - Wethouder
 - Medewerkers kredietbanken
 - Medewerkers organisaties armoedebestrijding
 - Bewoners in schuldhulpverlening

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2020-2021

- *Doelstellingen integrale schuldhulpverlening:*

- Voorkomen van schulden (onder meer vroegsignalering)
- Oplossen van schulden
- Duurzame resultaten
- Bevorderen participatie
- Voorkomen van maatschappelijke kosten

- *Doelgroepen:*

- ondernemers/ZZP-ers;
- statushouders;
- gezinnen met kinderen;
- jongeren

Omvang schuldenproblematiek landelijk

Volgens Divosa (2013-2017):

- 20% (1,6 miljoen huishoudens) van de acht miljoen huishoudens heeft risicovolle, volgens Divosa (2018): staan structureel rood, hebben creditcard schulden en kunnen rekeningen niet altijd betalen
- 75% (1,2 miljoen) heeft geen schuldhelpverlening

Volgens CBS (2015-2021):

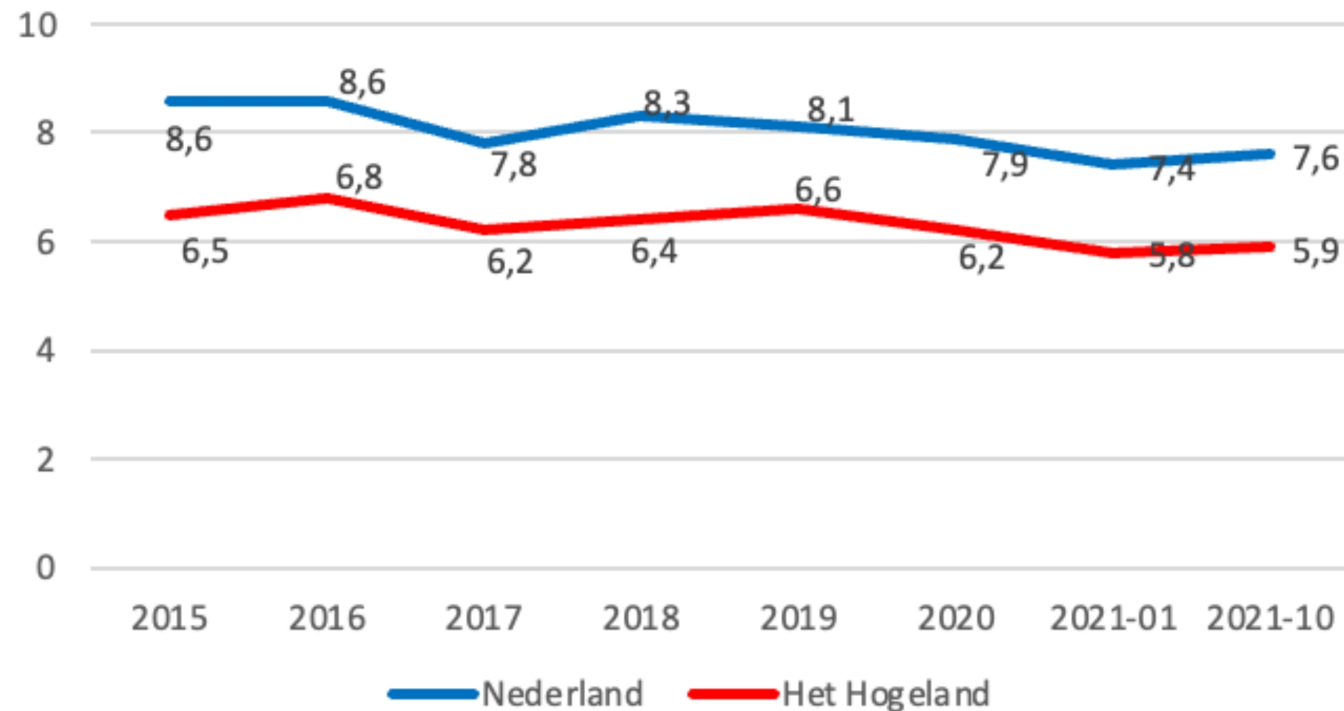
- 7,6% (614.000) huishoudens heeft grote geregistreerde schulden en oplopende betalingsachterstanden
- In ongeveer de helft van deze huishoudens is werk de belangrijkste inkomstenbron.

Maatschappelijke impact (2)

...

Omvang in Het Hogeland

Huishoudens met geregistreeerde problematische schulden in Nederland en gemeente Het Hogeland, 2015 - oktober 2021, in %

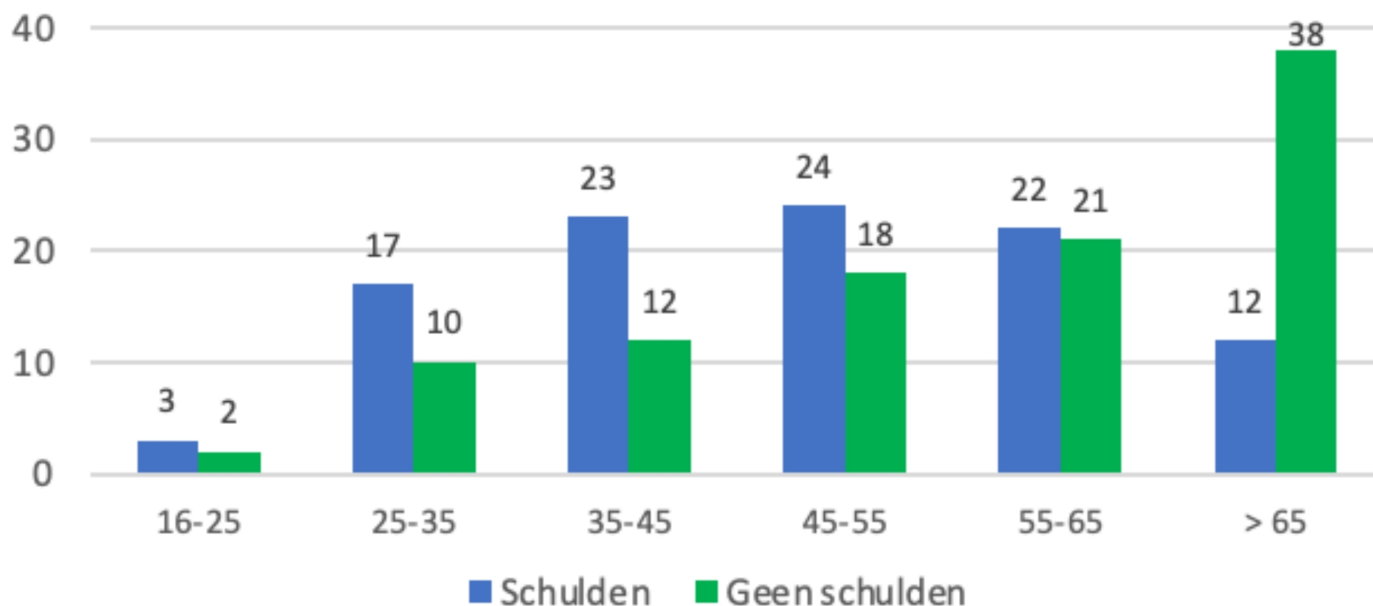
Bron: CBS Dashboard Schuldenproblematiek in beeld

Maatschappelijke impact (3)

...

Kenmerken: Leeftijd

Huishoudens met en zonder geregistreeerde problematische schulden gemeente Het Hogeland naar leeftijd in oktober 2021, in %

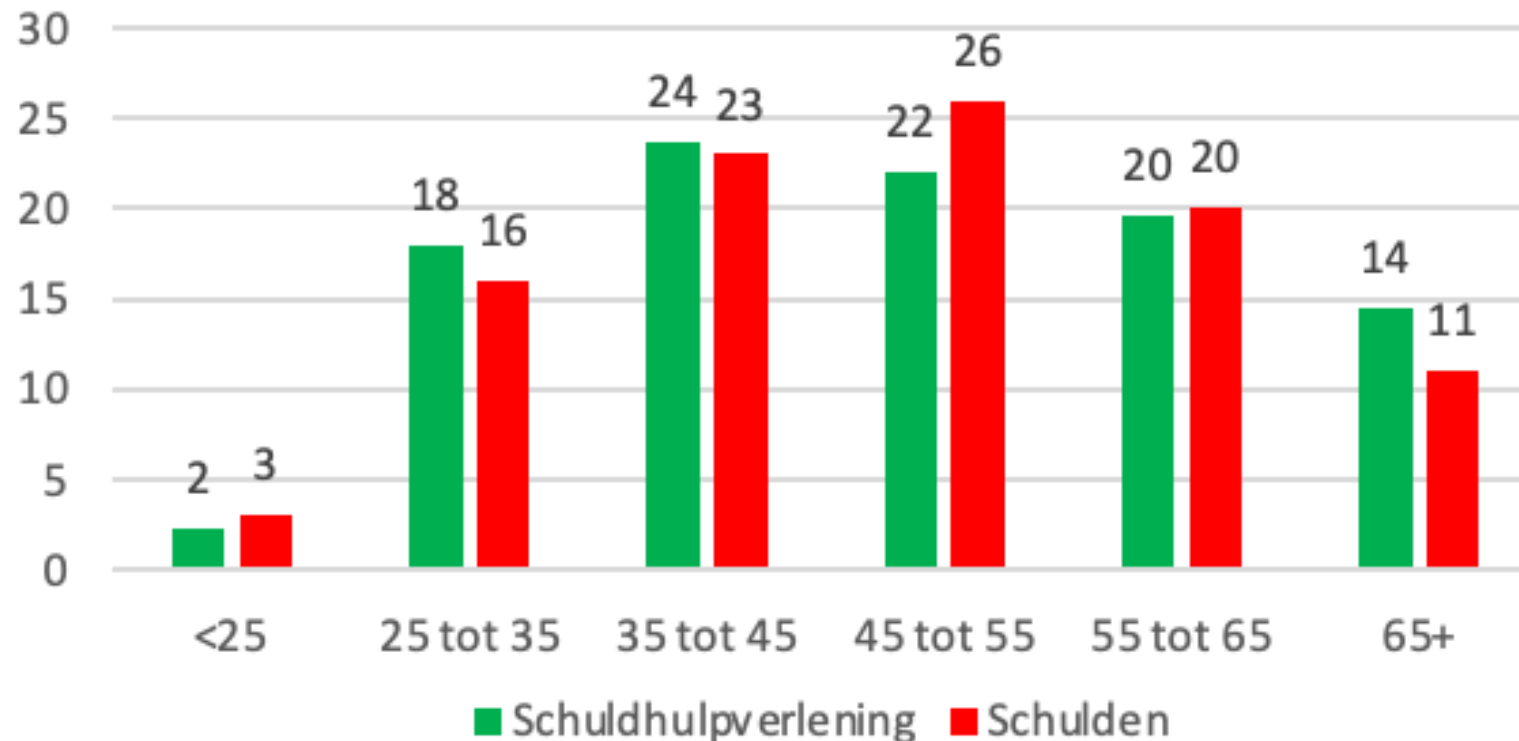
Overige kenmerken: relatief veel alleenstaanden en eenoudergezinnen, lage inkomens en laagopgeleid

Maatschappelijke impact (4)

...

Cliënten schuldhulpverlening VKB

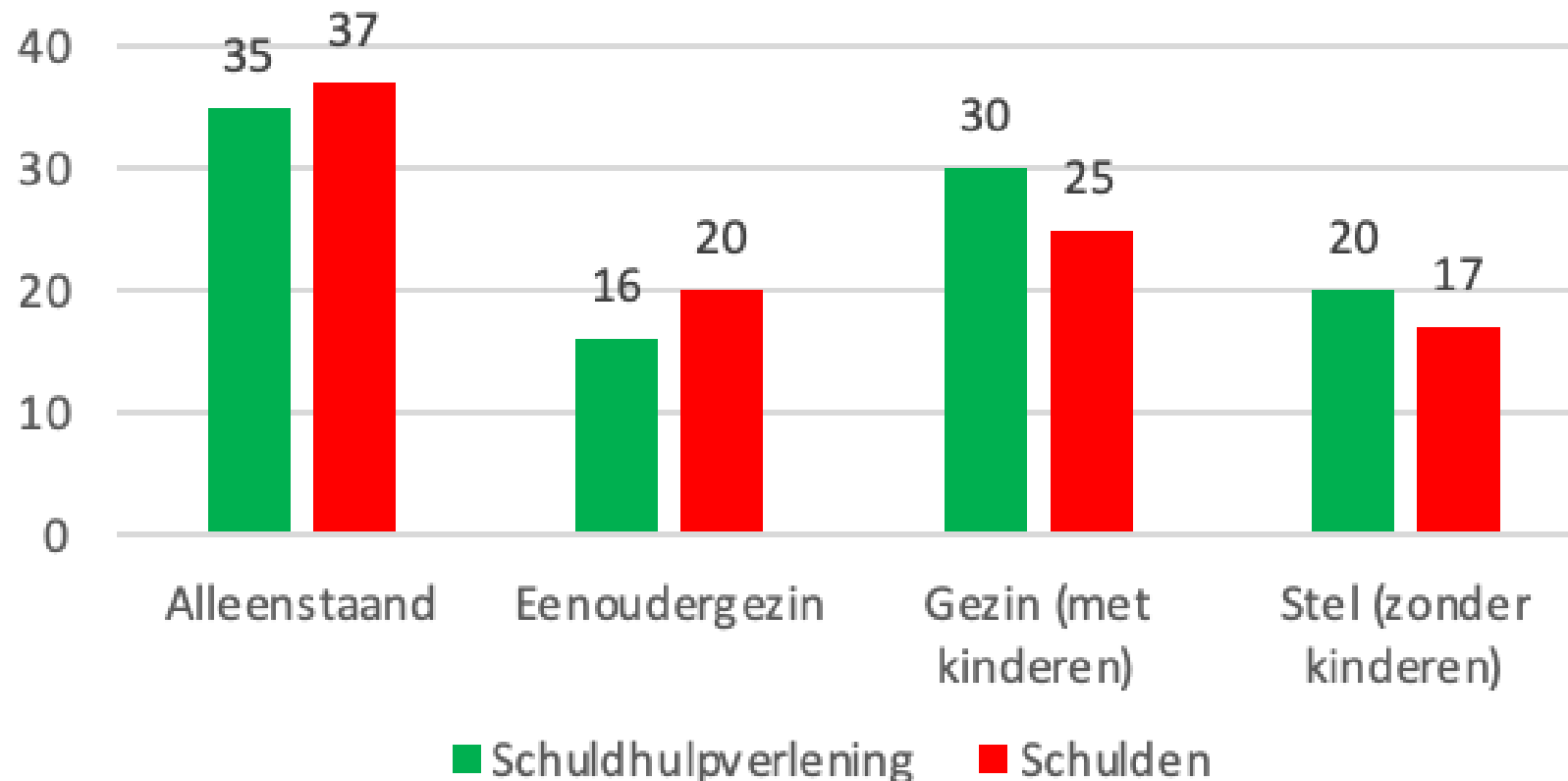
Cliënten VKB (2022) en huishoudens (hoofdkostwinner) met geregistreerde problematische schulden bij CBS in gemeente Het Hogeland naar leeftijd, in %

Maatschappelijke impact (5)

Cliënten VKB en huishoudens met geregistreerde problematische schulden gemeente Het Hogeland naar type huishouden, in %

Bereik schuldhelpverlening VKB en GKB

Instroom VKB

In Eemsmond teruggelopen van:

0,40% (62 huishoudens) in 2019 naar

0,20% (31 huishoudens) in 2021.

Instroom GKB

In Bedum, De Marne en Winsum teruggelopen van:

0,30% (106 personen) in 2019 naar

0,13% (43 huishoudens) in 2021.

...

Bereik schuldhulpverlening VKB en GKB

- na 3-5 jaar komen bewoners pas vaak met een hulpvraag
- schulden gemiddeld 30.000 euro en tot wel 13 schuldeisers
- de onderscheiden doelgroepen - gezinnen met kinderen, statushouders, jongeren, en ondernemers/zzp'ers - zien we niet terug bij VKB/GKB
- geen signalen dat de doelgroepen bij de gemeente goed in beeld is
- een deel zal gebruik maken van minimaregelingen en maatschappelijke organisaties gericht op armoedebestrijding

...

Late start risicosignalering

- Gemeenten zijn sinds 1 januari 2021 verplicht om vroegsignalering in te richten
- Er ligt een procesbeschrijving op grond waarvan besloten wordt welke inzet gepleegd wordt
- Met de uitvoering is eind 2022/ begin 2023 gestart

Toename bewindvoering

- Kosten voor beschermingsbewind stijgen van € 407.013 in 2019 tot € 466.585 in 2021.

Conclusies (1)

- Tot eind 2021 huishoudens met problematische schulden stabiel in Het Hogeland
- Alleenstaanden en alleenstaande ouders relatief vaak problematische schulden
- Veel huishoudens met ernstige problematische schulden worden niet bereikt
- Vroegsignalering laat gestart, risico op toename huishoudens met problematische schulden door energiecrisis en inflatie, meer huishoudens die terecht komen bij particuliere bewindvoerders, oplopende kosten voor gemeente

Conclusies (2)

- Doelmatigheid schuldhelpverlening verhogen door meer rekening te houden met beperkingen van inwoners en belemmeringen die zij ervaren
- Door onwetendheid, onbekendheid, uit schaamte of trots, maar ook door laaggeletterdheid vinden bewoners de weg naar inkomensondersteuning en schuldhelpverlening niet altijd

Hoi! Vertel.

Ik heb geen geld om rond te komen. Wat kun je niet betalen? Zorg. Daar is zorgtoeslag voor.

Huur. Daar is huurtoeslag voor. Energie. Daar is energietoeslag voor. Mijn kinderen. Daar is kinderbijslag voor. Ze hebben van alles nodig. Daar is het kindgebonden budget voor.

De opvang. Daar is kinderopvangtoeslag voor. Ze hebben een laptop nodig voor school. Daar hebben we een regeling voor. Ze willen graag sporten, en ik ook. Daar hebben we het sportfonds voor.

Maar dan kom ik nog steeds niet rond. Dan kun je bijzondere bijstand aanvragen.

Maar ik ben alleenstaande ouder. Daar hebben we de ALO-kop voor.

Weet je hoe duur het OV is? Daar hebben we de speciale pas voor. En mijn eten? De voedselbank.

En het ontbijt voor mijn kinderen? Daar kun je sinds kort een supermarktbon voor aanvragen.

Maandverband? Daar hebben we gratis uitgiftepunten voor.

Ik vind het moeilijk te overzien. Daar hebben we een coach voor.

Ik bedoel: al dat geld, al die formulieren... Daar hebben we een budgetmaatje voor.

Kan ik niet gewoon iets meer per maand krijgen? Dan kan ik het gewoon zelf regelen. Zou me sowieso heel veel tijd schelen... Nee. Daarom hebben we al deze regelingen.

...

VRAGEN?